

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

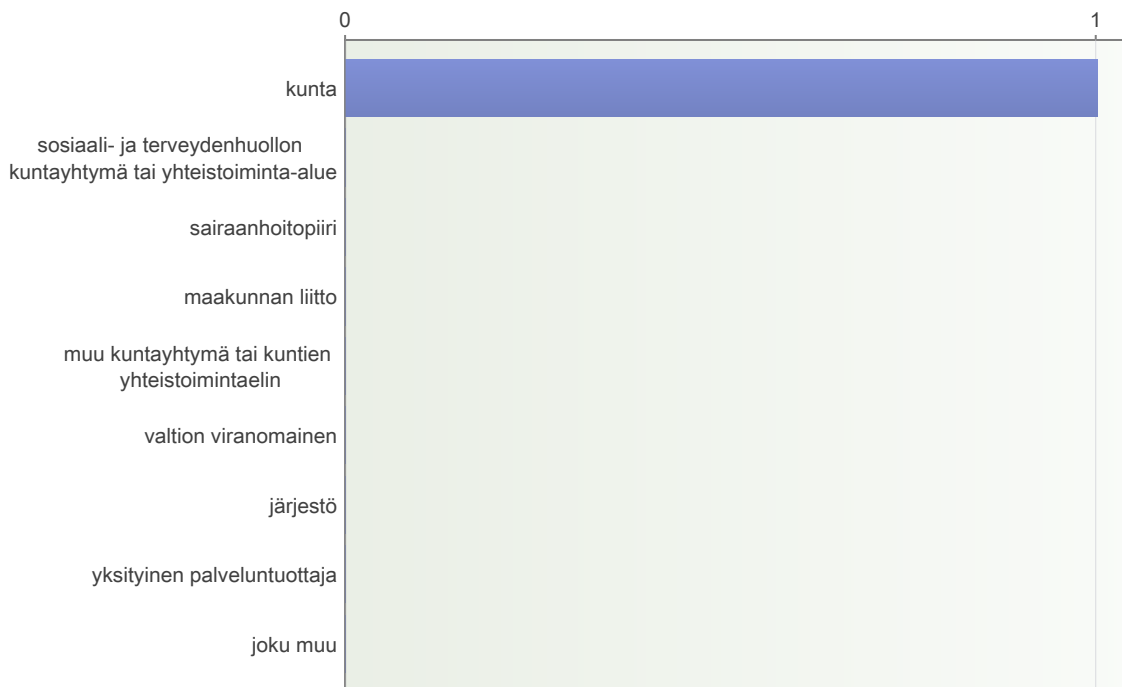
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Keuruun kaupunki	Tarja Santala	Tarja Ojala, tarja.ojala@keuruu.fi, puh. 0408336329	27.11.2017	Kaupunginhallitus

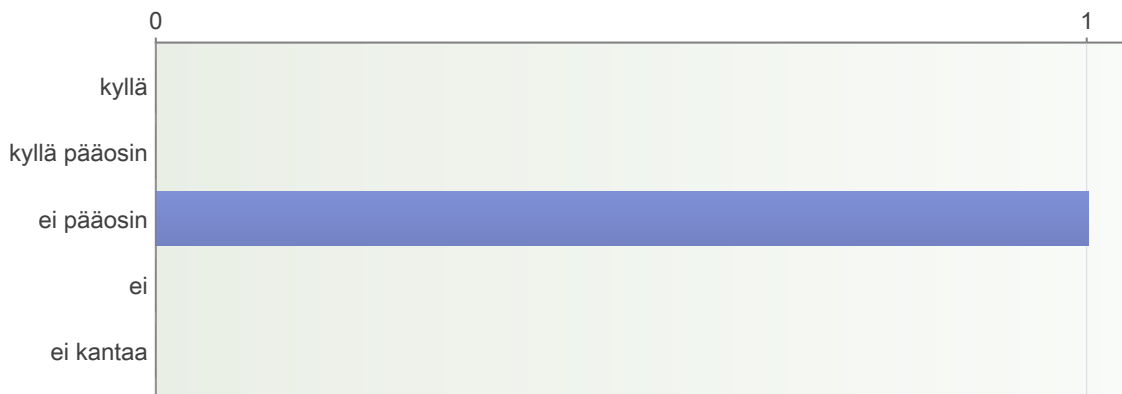
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

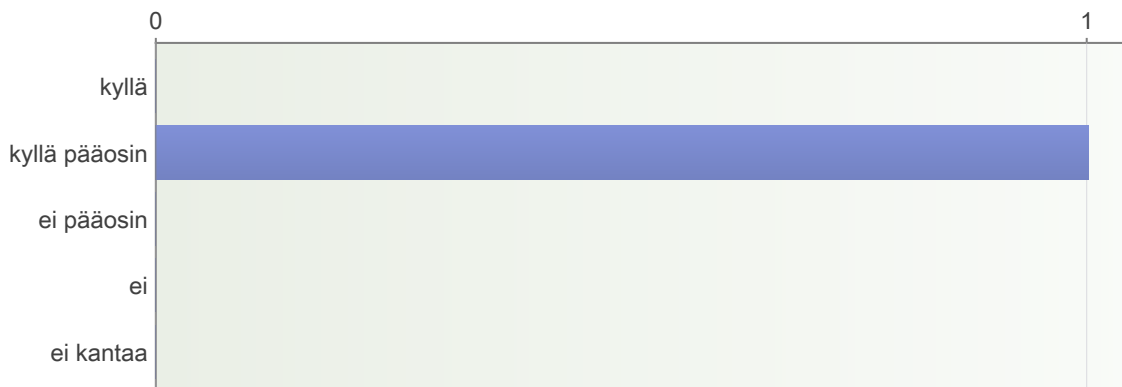
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudella lainsäädännöllä ja palvelujen maakunnallisella järjestämisellä yhdenvertaistetaan palvelutuotantoa ja lisätään palvelutarjontaa. Kaupungeissa asukkaiden valinnanmahdollisuudet kasvanevat huomattavasti enemmän kuin maaseudulla. Henkilöille, joilla on terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia, voi valinnanvapaus jäädä esim. pitkien välimatkojen vuoksi vähäiseksi.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

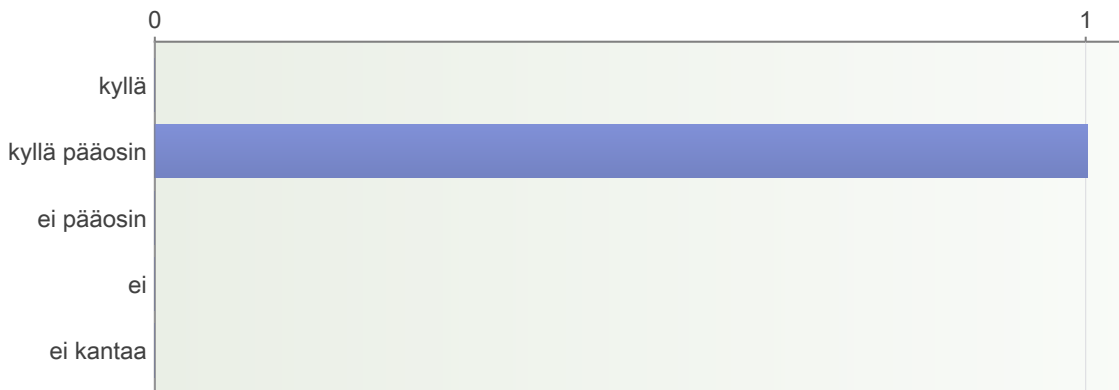
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suora valinta ja asiakasseteli ovat selkeitä ja tarkoitukseen sopivia keinoja valintojen toteuttamisessa. Henkilökohtaisen budjetoinnin toimivuudesta valinnanmahdollistajana ja talouden säätelijänä on Suomessa vähän tietoa. Asiakaskokemus nousee merkittävämmäksi kuin ennen.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

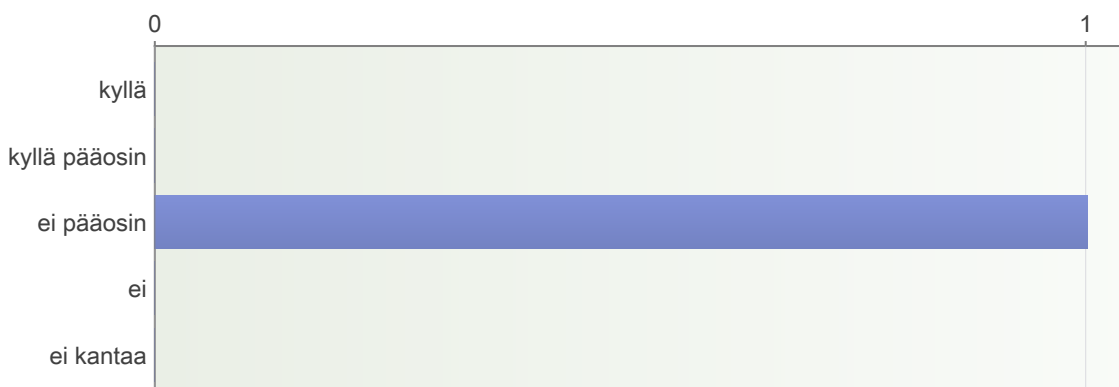
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas tarvitsee selkeää ja riittävää tietoa palveluista voidakseen tehdä valintoja. Toisaalta sote-keskusten ohjauksen ja neuvonnan sekä liikelaitoksen palvelutarpeen arvioinnin ja palveluohjauksen tulee tukea asiakasta kulloisessakin tilanteessa integroidusti. Valinnanvapauden valtakunnallisuus on asiakkaalle mahdollisuus.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

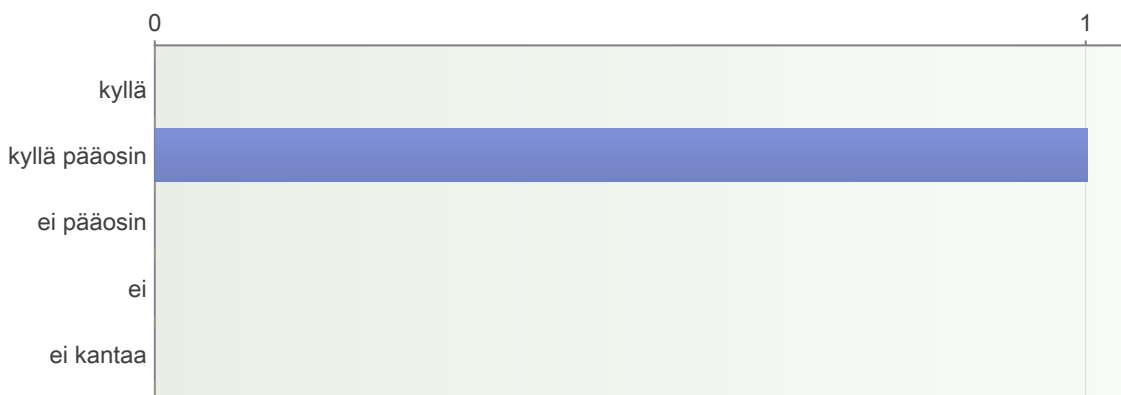
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sekä asiakkaan että palvelujen järjestämisen ja tuottamisen kannalta on erittäin tärkeää, että laaja-alaisia palvelutarpeita omaavat saavat moniammatillista palvelua mahdollisimman varhain ja että palvelu- /hoitoketjut toimivat. Yhteinen tietojärjestelmä ja asiakassuunnitelma edesauttavat yhteensovittamista samoin kuin sote-keskuksen ja liikelaitoksen yhteistyö.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

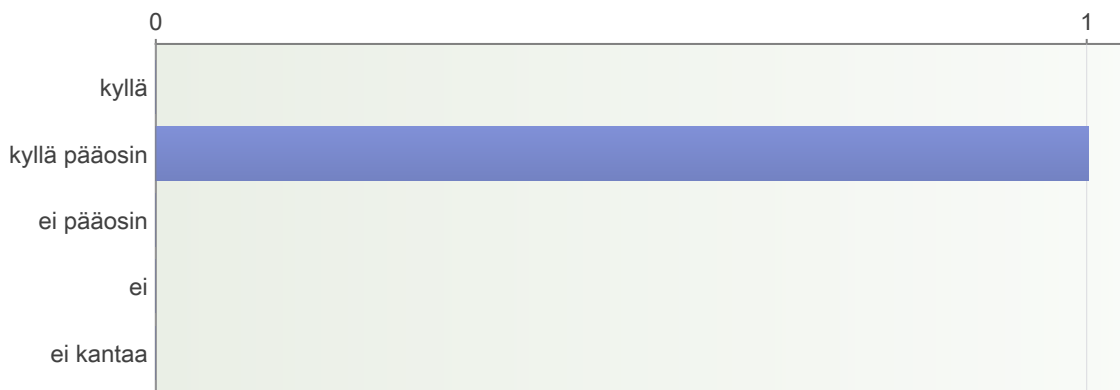
Vastaajien määrä: 1

- Tuottajien määrän kasvaessa integraatio on haasteellista niin horisontaalisesti kuin vertikaalisesti. Lähtökohtaisesti maakunta järjestäjänä ja maakunnan liikelaitos tuottajana vastaavat integraation toteutumisesta. Käytännössä tarvitaan ainakin aitoa asiakaslähtöisyyttä ja asiakkaan osallisuutta, selkeitä palveluja / palvelukokonaisuuksia ja palveluprosesseja, riittävää moniammatillisuutta ja yhteinen asiakassuunnitelma sekä vastuullinen palvelujen seuranta/arviointi integraation toteutumiseksi.

Horisontaalinen integraatio tulee olla suunnitelmallista myös kunnan palveluihin.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuun toteuttaminen tulee olemaan haastava tehtävä, missä tarvitaan valtakunnallista ohjausta ja yhteistyötä. Kokemukset järjestämisvastuun ja tuotannon erottamisesta ovat kuntatasolla olleet melko huonoja.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

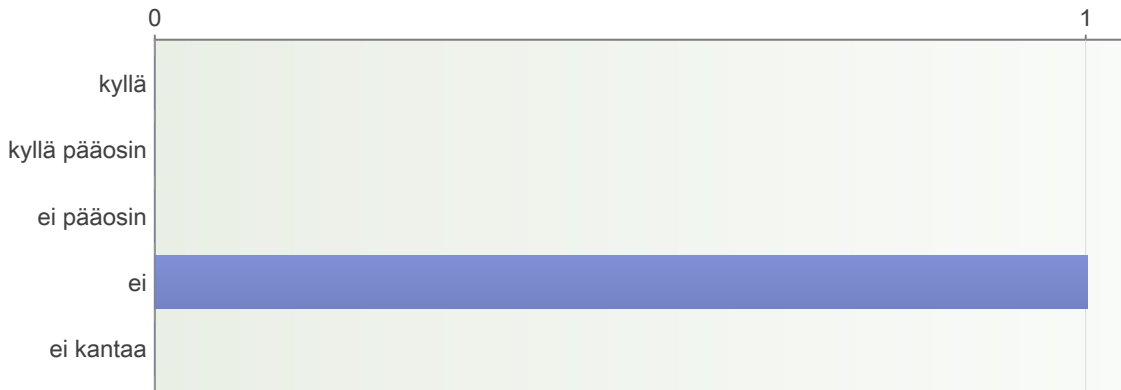
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaiden valinnat ja toiminnan taloudelliset edellytykset kannustimiseen johtavat väijäämättä sekä yksityisessä että julkisessa palvelutuotannossa toimintatapojen kehittämiseen ja palveluinnovaatioiden hyödyntämiseen.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

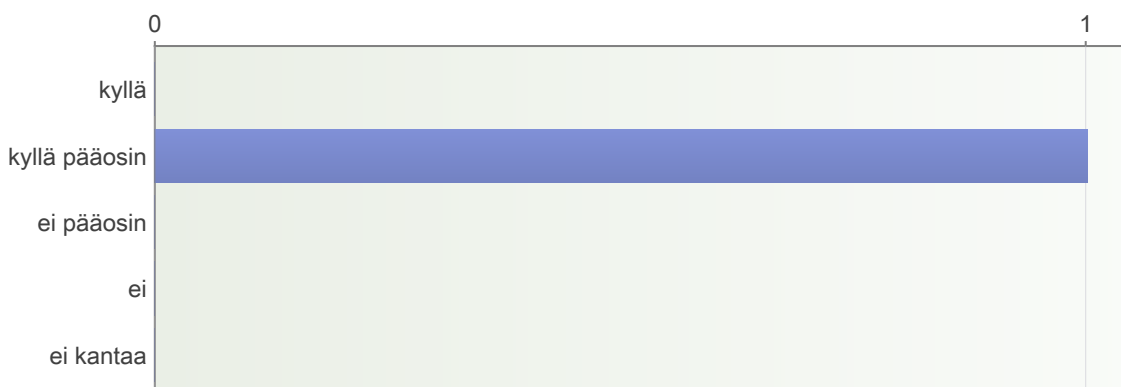
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden voimaantulon porrastaminen todennäköisesti hidastaa kustannusten kasvun hillintää soten osalta, samoin yksityisen ja julkisen tuotannon mahdollinen eri syistä johtuva päällekkäisyys. Lain edellyttämät uudet toimintatavat eivät merkitse ainoastaan säästöjä. Sopeutuminen vie aikaa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

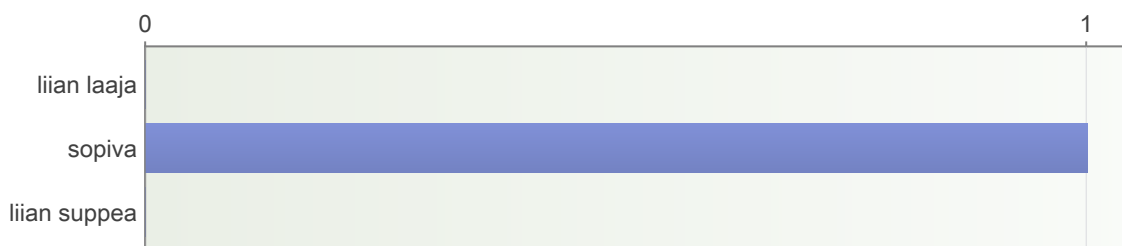
20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitoksen vastuuta palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta voisi tuoda esille tässä yhteydessä.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuki- ja liikuntaelinsairauksien yleisyyden takia ortopedipalvelut tulisi saada välttämättömien konsultaatio- ja avovastaanottopalvelujen joukkoon.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

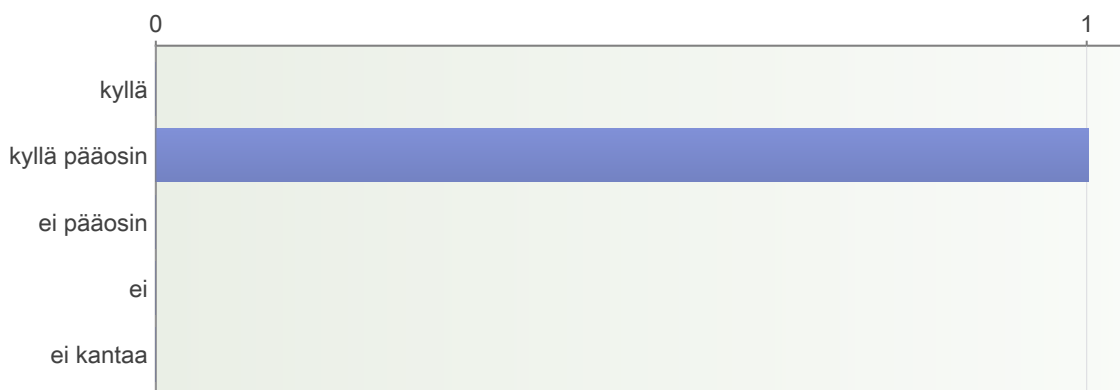
24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esimerkiksi hammasimplanttien osalta vaatii säätöä.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

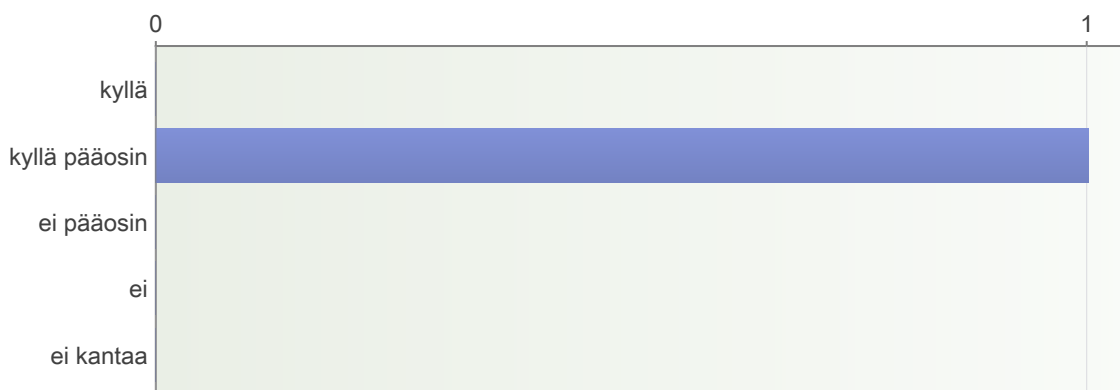
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Järjestäjällä tulee olla palvelukokonaisuuksista ja palveluista selkeät tiedot järjestämistehtävän toteuttamiseksi. Lainsäädäntöön pohjautuvaa määrittelyä tarkentuu viimeistään oikeuskäytännön perusteella.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

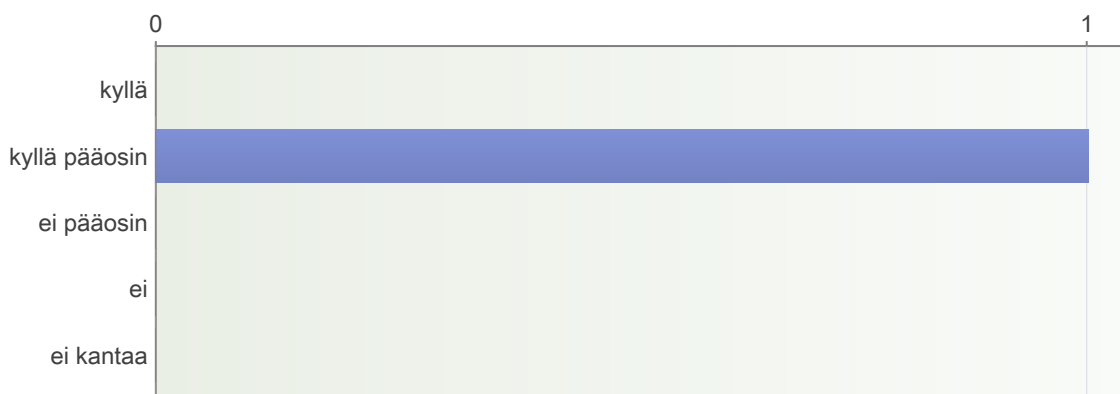

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalihuollon ammattihenkilön antama neuvonta ja ohjaus ovat valinnanvapauden toteuttamisessa oleellisia. Maakunnan liikelaitoksessa sosiaalihuollon asiantuntija on tarvittaessa mukana palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakassuunnitelman laadinnassa sekä tekee lainsäädännön edellyttämiä hallinnollisia päätöksiä. Koska liikelaitoksessa voi olla sekä perustason että erityistason palveluja, jää nähtäväksi missä ja miten käytännössä toimitaan. Etenkin kun 34 §:n mukaan maakunnan liikelaitoksen tekemä palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma sitovat sosiaali- ja terveyskeskusta ja suunhoidon yksikköä.
37 § 2 mom: Maakunnan liikelaitoksella on oltava yksi tai useampi sosiaalityöntekijöistä, muista sosiaalihuollon ammattihenkilöistä ja tarpeen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä muodostettu ryhmä, joka työskentelee maakunnan alueella sosiaali- ja terveyskeskusten yhteydessä.
Millä eri keinoilla sotekeskusten ja liikelaitoksen yhteistyö saadaan käytännössä toimivaksi, edellyttää hyvää toimintojen suunnittelua.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

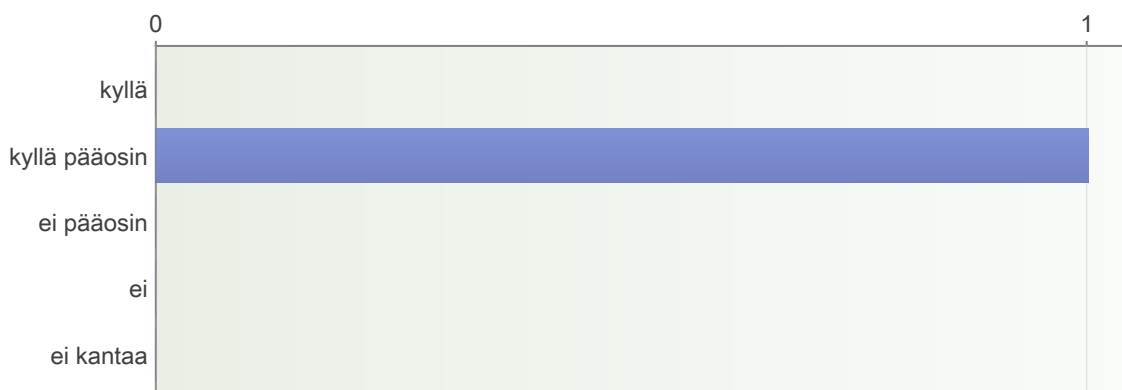

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

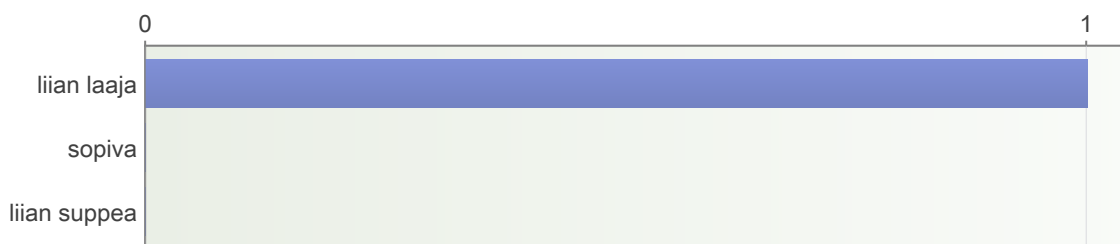
34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tässä vaiheessa, kun toimintaa ei ole vielä organisoitu, on vaikea hahmottaa valinnan mahdollisuuksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

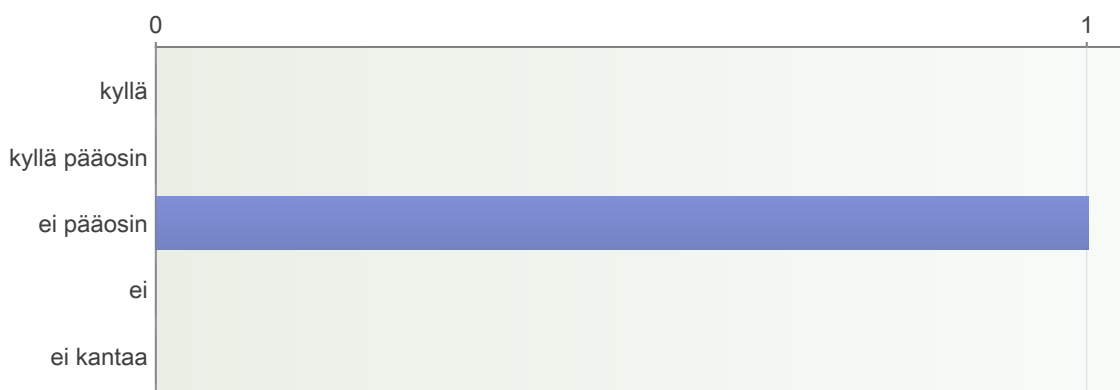
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Liian laaja 24 § 1 mom 10 kohdan osalta eli kiireetön leikkaustoiminta asiakassetelipalveluna voi lakiin kirjoitetusta maakunnan rajaamismahdollisuuksista huolimatta olla liian haastava toteuttaa. Lähtökohtaisesti maakunnalla tulisi olla tämän asian osalta määrittäjän rooli.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

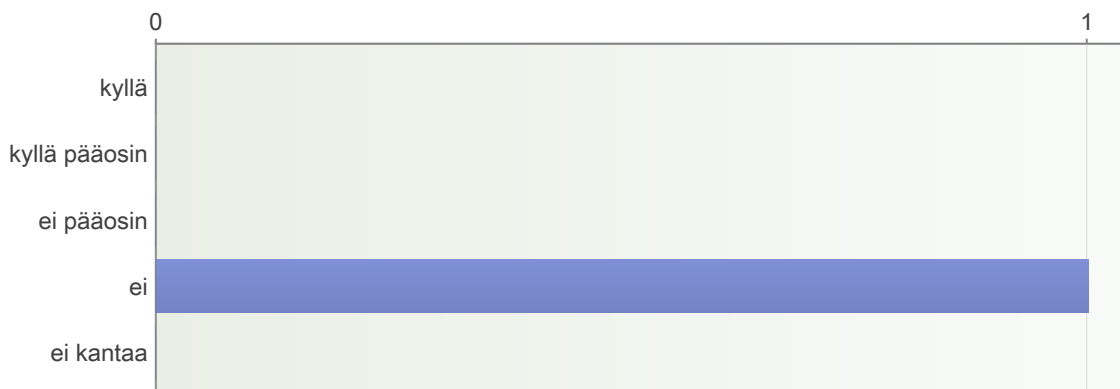
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kiireettömän leikkaustoiminnan osalta palvelujen riittävyys ja turvaaminen pitkällä tähtäimellä ei saisi joutua liiaksi kustannustehokkuuden vietäväksi. Valinnanvapauden toteuttaminen edellyttää vertailukelpoista julkista toimintaa. Esitetyt rajasperusteet ovat hyvin tulkinnallisia

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

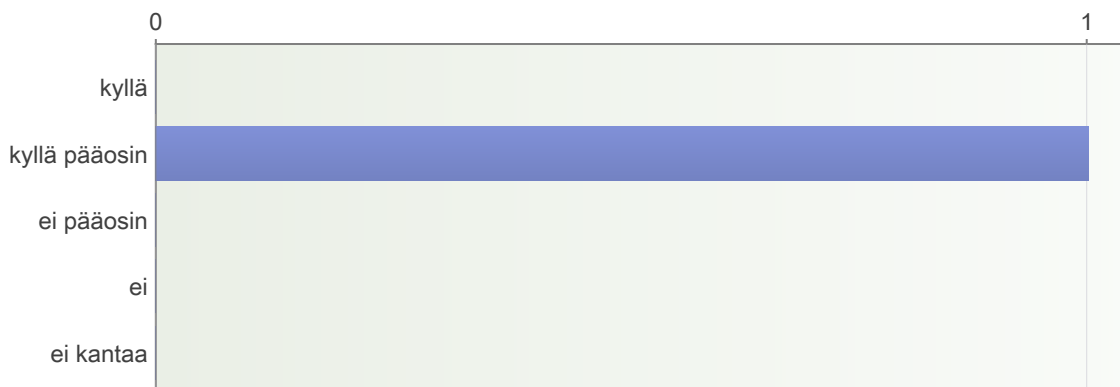
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yksilön valinnanvapauden ja yksityisen terveysbisneksen ei pidä mennä maakunnan asukkaiden kokonaisedun edelle. Kiireetön leikkaustoiminta on laaja kokonaisuus ja rajaamisperusteet ovat tulkinnallisia. Valituskierteeseen ei määrittelyissä pitäisi joutua.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

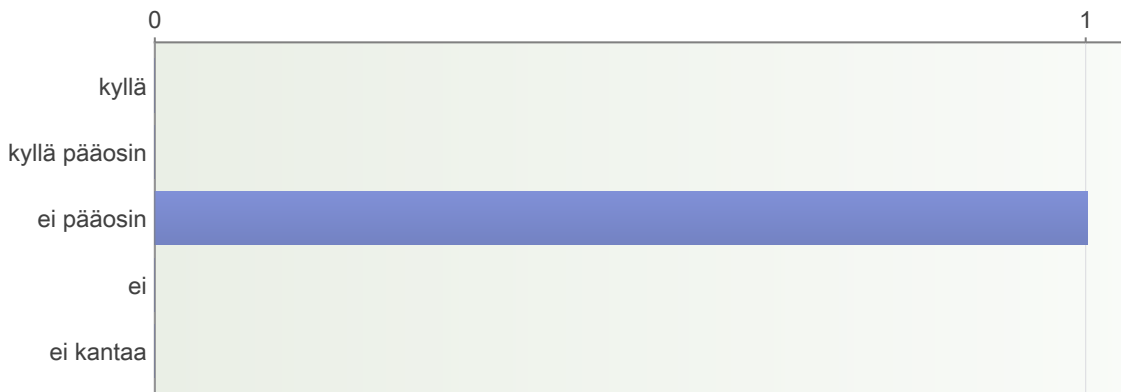
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yksilötasolla kyllä, asiakkaalla on myös oikeus kieltäytyä asiakassetelistä.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

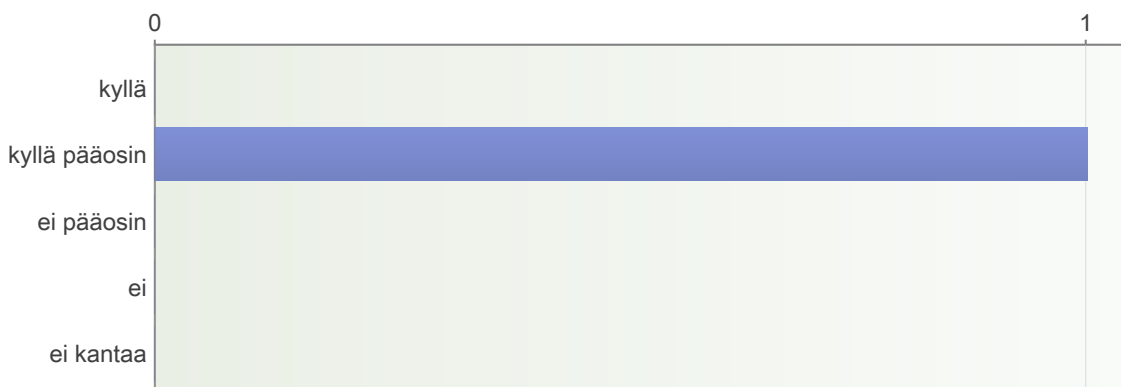
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Teoriassa kyllä.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

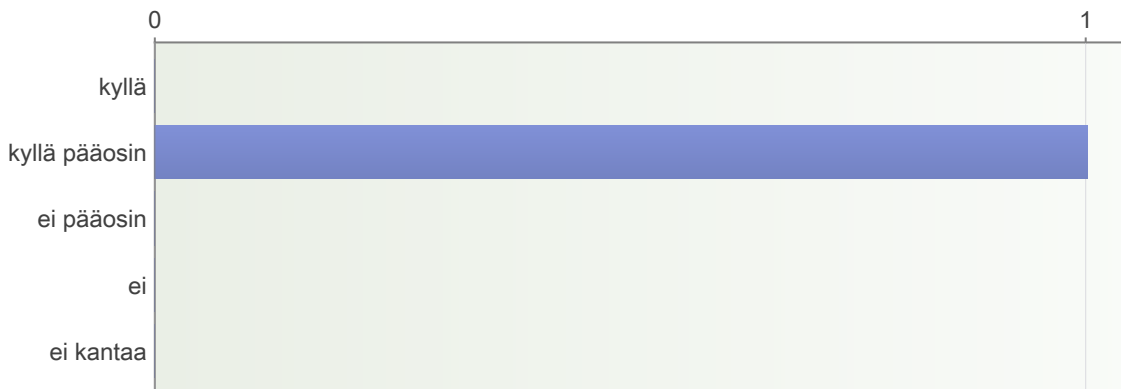
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetin käyttömahdollisuudet ovat laajat ja sisällöt lakiehdotuksen perusteella täsmentymättömät. Asiakas saa tarvittaessa ohjausta ja tukea päätöstensä tekoon. Henkilökunta saa tarvittavan lisäkoulutuksen.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

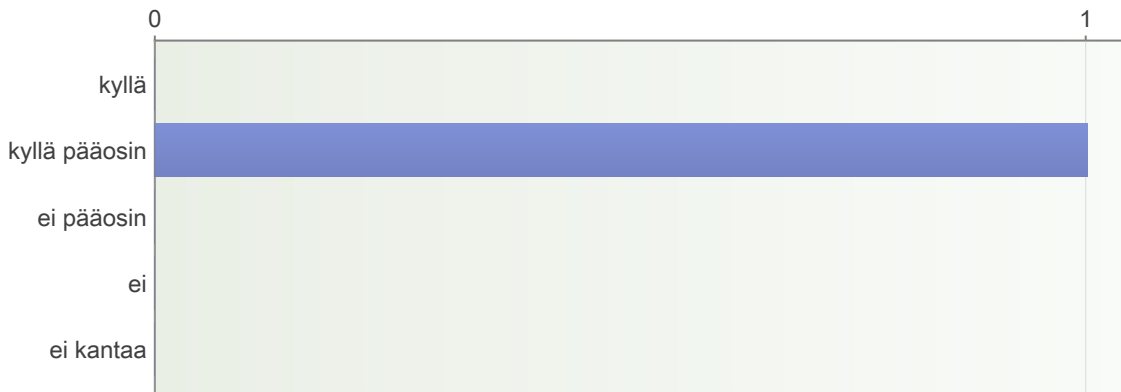
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Käytännössä edellyttää toimivia ”työkaluja” ja soteintegraatiota.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

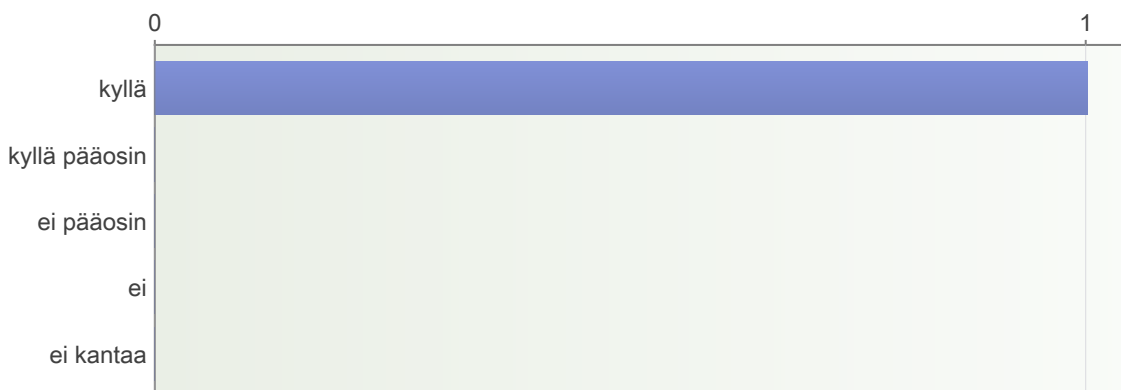
Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palveluntuottajia koskevat vaatimukset: toiminnan luonteeseen nähden riittävä taloudellinen kantokyky ja toiminnan vakaus saattavat olla vaikeasti tulkittavissa (39§).

Maakunta voi ennen hyväksymispäätöstä tarkastaa suoran valinnan palveluntuottajan toiminnan ja palveluyksiköiden toimitilat. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. (46 §) Onko säännöksen loppuosa välttämätön?

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

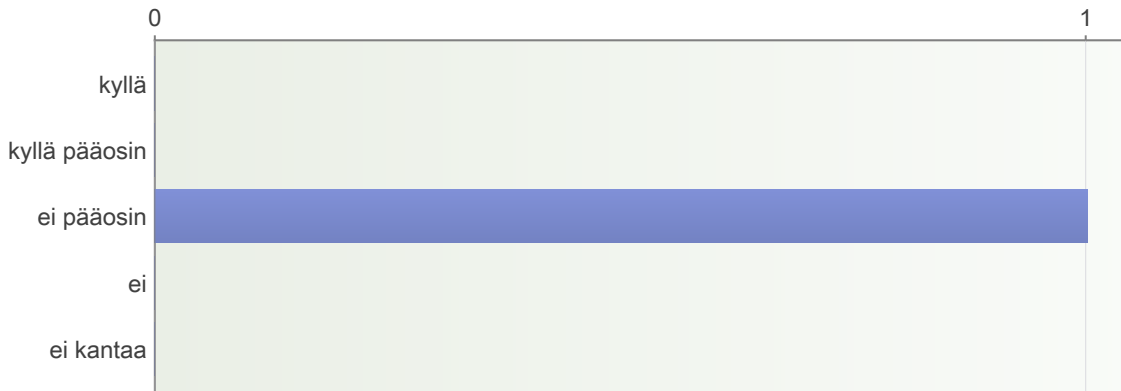

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

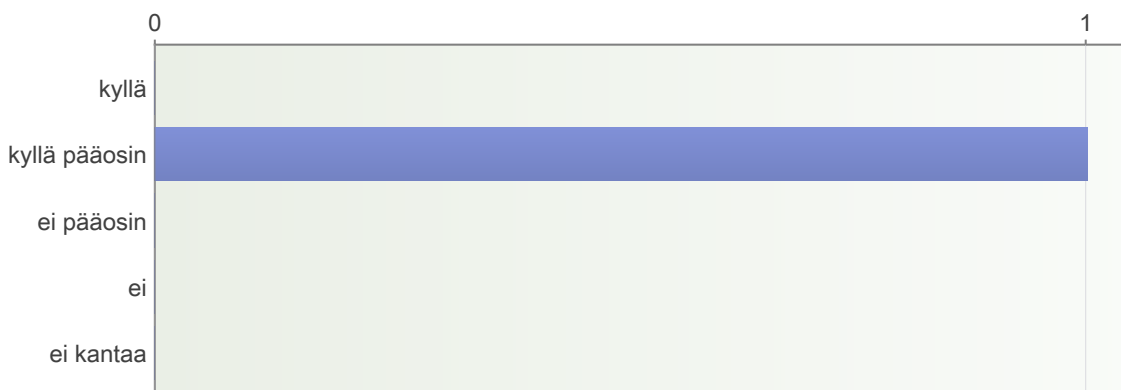
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 51 § 3 mom hallinnolliseen päätökseen perustuva sopimuksen muutos siirtymäaikaan voi johtaa asiakkaiden kannalta epätoivottuun tilanteeseen eli sopimuksen irtisanomiseen. Neuvottelevampi malli tarvitaan.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

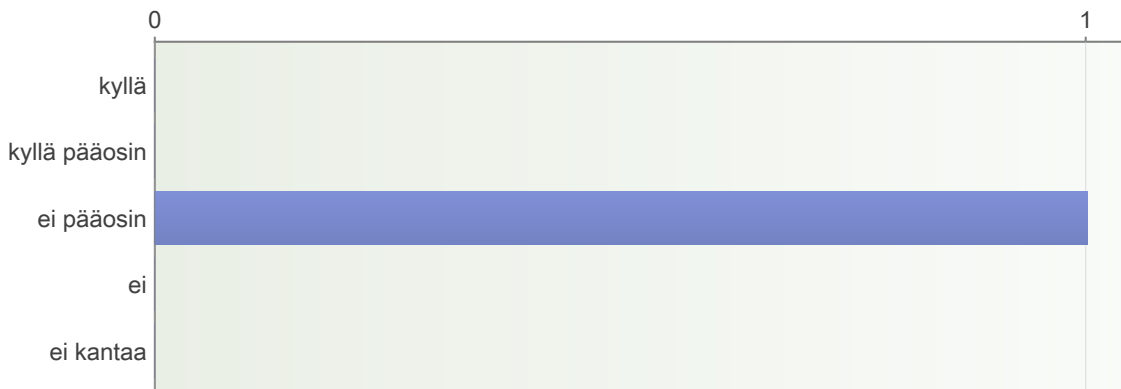
- Suoran valinnan palveluntuottajan vastuu alihankinnasta antaa toiminnalle ryhtiä ja pienyrityksille mahdollisuuksia.

54 §: Tulkintojen välttämiseksi olennaiset muutokset tulisi säädösteitse määritellä.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

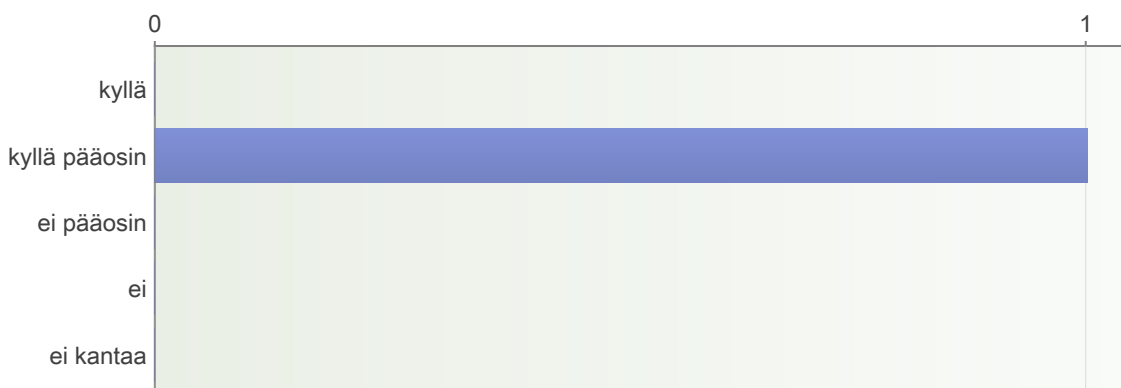
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valtakunnallisten perusteiden käyttö on perusteltua.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

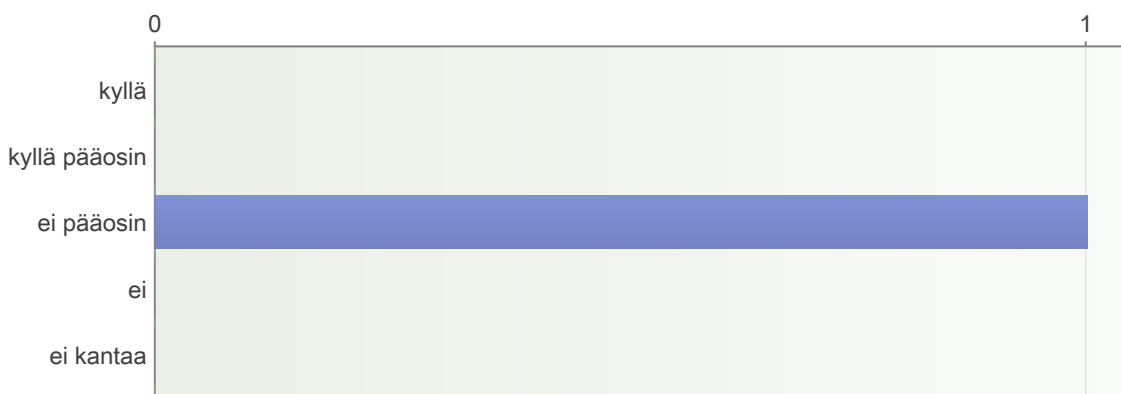
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kannustinperusteisilla ja muilla lähinnä alueiden erityispiirteisiin liittyvillä korvauksilla voidaan edesauttaa uudistuksen tavoitteiden saavuttamista.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

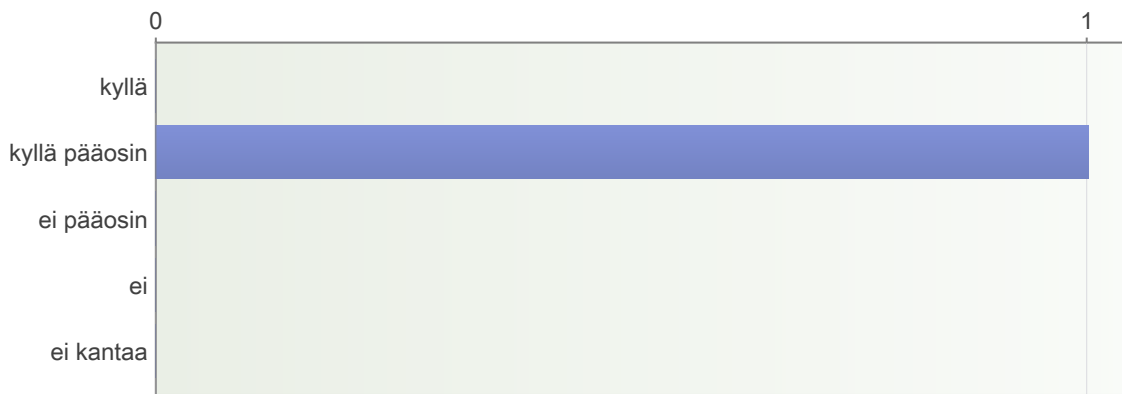
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännösten mukaan korvaukset liikelaitoksen ja yksityiselle sote-keskukselle määräytyvät samoin perustein. Liikelaitoksen sotekeskukset rakentuvat kunnallisen toiminnan pohjalle tiloineen, varusteineen ja sopimuksineen, joten toiminnan sopeuttamisessa on haasteita. Myös liikelaitoksen velvoite tuottaa palvelut sinne, missä niitä ei muutoin synny, tulee ottaa toimintaedellytyksiä luotaessa riittävästi huomioon.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

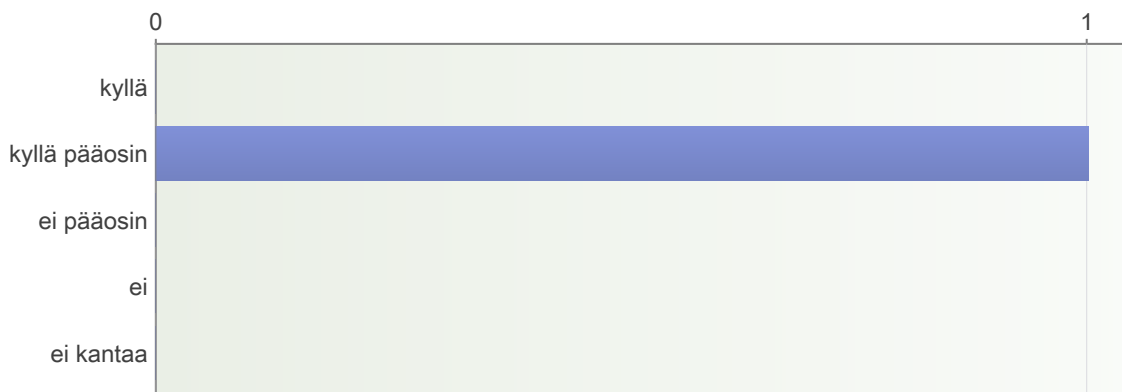
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetointi olisi perusteltua ottaa käyttöön samanaikaisesti.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

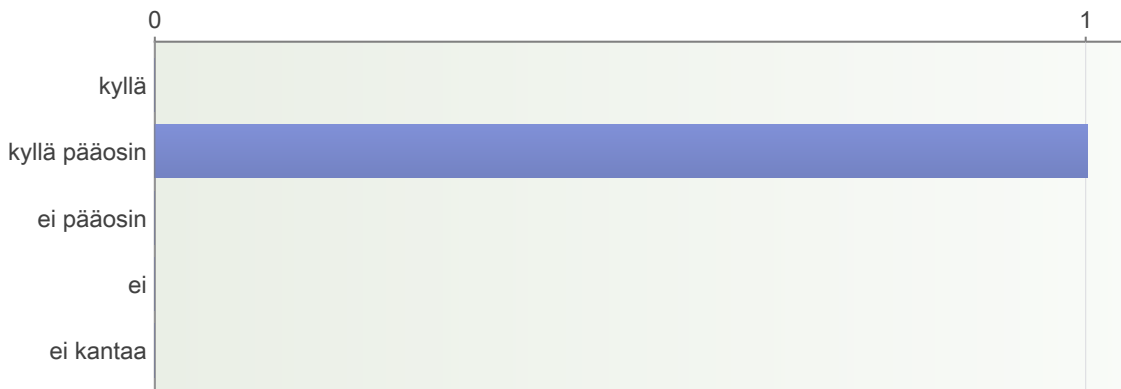
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Siirtymäsäännökset saattavat aiheuttaa epätietoisuutta ja sekaannuksia asiakkaille, mutta turvaavat palvelujen järjestämistä.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. vastaus 17 b.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

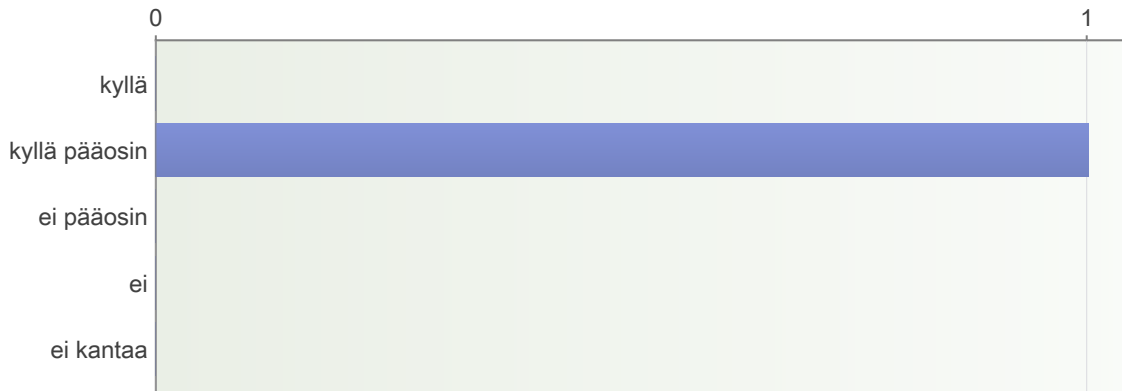

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

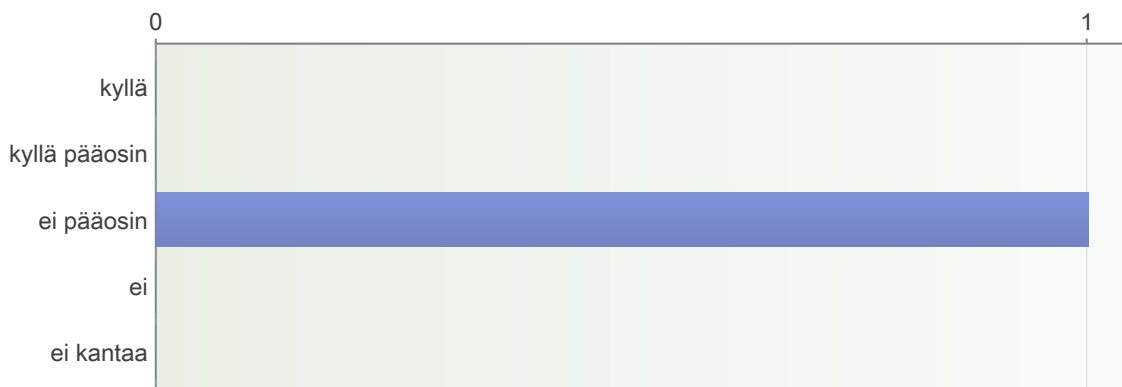
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli, henkilökohtainen budjetointi ja alihankintamahdollisuudet tuovat toimintamahdollisuuksia pienille tuottajille. Yhteisen tietojärjestelmän tulee soveltua myös pienille tuottajille.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen vaikutusten arviointi oikein ja riittävästi on tässä vaiheessa mahdoton tehtävä. Ehdotetun lainsäädännön perusteluissa asioita on käsitelty hyvinkin laajasti ja realistisesti.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kaupungissa sote-menot ovat noin 60% käyttötalousmenoista (ilman liikelaitoksia), joten soten siirtyminen maakunnan järjestettäväksi pienentää merkittävästi kaupungin toimialaa. Maakunnan kautta vaikuttamismahdollisuudet soteen tulevat olemaan vähäiset. Maakunnan ja kunnan yhteistyön tulee olla aktiivista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä ja jaetuissa palveluvastuissa esim. kouluilla

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- -

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- -